

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

230 **BESLUIT** van 18 mei 1966 tot uitvoering van artikel 15, tweede lid, van de Vorderingswet 1962.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Onze Ministers van Justitie en van Financiën van 25 mei 1964, no. 665/540 W.J.A.:

Overwegende, dat aanvullende regelen moeten worden gesteld omtrent de vaststelling van de schadeloosstelling in geval van vordering krachtens de Vorderingswet 1962 (*Stb.* 587) van het eigendomsrecht op een roerende zaak, zomede regelen omtrent de vaststelling van de schadeloosstelling in geval van vordering krachtens die wet van een recht tot gebruik van een zaak;

Gelet op artikel 15, tweede lid, van de Vorderingswet 1962;

De Raad van State gehoord (advies van 1 juli 1964, no. 96);

Gezien het nader rapport van voornoemde Staatssecretaris en Onze voornoemde Ministers van 12 mei 1966, no. 666/289 W.J.A.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. 1. In geval van vordering van het eigendomsrecht op een roerende zaak bedraagt het totaal der uit te keren schadeloosstellingen: de waarde van de zaak, zonodig vermeerderd met een vergoeding van bijkomende schade, welke door rechthebbenden op schadeloosstelling is geleden als rechtstreeks en onvermijdelijk gevolg van de uitvoering van de vorderingsbeschikking.

2. In geval van vordering van een recht tot gebruik van een zaak bedraagt het totaal der uit te keren schadeloosstellingen: de waarde van het gevorderde recht, zonodig vermeerderd met een vergoeding van bijkomende schade als in het eerste lid bedoeld.

3. Ten aanzien van de verdeling van het in het tweede lid bedoelde totaalbedrag over de rechthebbenden op schadeloosstelling zijn de artikelen 40—49 van de Onteigeningswet, voor zover mogelijk, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2. 1. Bij het vaststellen van de in artikel 1 bedoelde waarde van de zaak of van het gevorderde recht alsmede bij het vaststellen van het bedrag der in dat artikel bedoelde bijkomende schade wordt rekening gehouden met prijsvoorschriften, die van overheidswege zijn gegeven betreffende zaken waarop de vordering betrekking heeft.

2. Bij zodanige vaststelling wordt geen rekening gehouden met andere voordelen dan prijsstijging, die het gevolg zijn geweest van buitengewone omstandigheden, welke tot toepassing van artikel 3 van de Vorderingswet 1962 (*Stb.* 587) aanleiding hebben gegeven, in het algemeen of van vordering van soortgelijke zaken als waarop de die schade veroorzakende vordering betrekking heeft, in het bijzonder.

Artikel 3. 1. In geval van vordering van het eigendomsrecht op een roerende zaak wordt de waarde van de zaak, indien deze tot de handels- of bedrijfsvoorraad van een rechthebbende op schadeloosstelling behoort, vastgesteld op het gemiddelde van de inkoopsprijzen — of, indien de zaak door hem zelf is voortgebracht, van de kostprijzen — die voor hem hebben gegolden in de onmiddellijk aan de vordering voorafgegane tijdsruimte van twee weken. Bij het voor zodanige rechthebbende vaststellen van de schadeloosstelling wordt met de door hem gederfde winst als bijkomende schade rekening gehouden.

2. In andere gevallen wordt de waarde van de zaak vastgesteld op het gemiddelde van de gangbare prijzen, waartegen soortgelijke zaken in de onmiddellijk aan de vordering voorafgegane tijdsruimte van twee weken ter plaatse of in het gebied, waar de zaak zich bij de vordering bevond, voor levering hier te lande zijn verkocht of, indien in die tijdsruimte aldaar geen zodanige verkoop heeft plaatsgehad, zijn te koop aangeboden, in daartoe leidende gevallen verminderd met een redelijk bedrag voor waardevermindering wegens technische of economische veroudering van de zaak.

3. Bij het vaststellen van de waarde van de zaak wordt rekening gehouden met verschillen tussen hetgeen in de vorderingsbeschikking aangaande het verschaffen van de feitelijke mogelijkheid tot uitoefening van het gevorderde eigendomsrecht bepaald is en de leveringsvoorwaarden, die bij verkoop van een zaak als waarop de vordering betrekking heeft voor degene die bedoelde mogelijkheid moet verschaffen gebruikelijk zijn.

Artikel 4. 1. In geval van vordering van een recht tot gebruik van een onroerende zaak wordt de waarde van het gevorderde recht vastgesteld op de huurwaarde van de zaak naar de maatstaven van de artikelen 7 en 8 van de Wet op de personele belasting 1950 (*Stb.* 598) of de pachtwaarde van de zaak naar de maatstaven van de ter uitvoering van de artikelen 3, eerste lid, en 4 van de Pachtwet (*Stb.* 1958, 37) gestelde regelen.

2. In een geval, als in het eerste lid bedoeld, wordt een schadeloosstelling verminderd met de kosten van het onderhoud van de zaak, hetwelk ingevolge het Burgerlijk Wetboek, onderscheidenlijk par. 6 van de Pachtwet, ten laste komt van degene, die op die schadeloosstelling recht heeft, indien en voor zover bij gebreke van zodanig onderhoud door hem dit plaatsheeft door degene, te wiens behoefte de vordering is geschied.

3. Indien het gevorderde gebruiksrecht een beperkte inhoud heeft, wordt de waarde van het gevorderde recht naar evenredigheid verminderd.

Artikel 5. In geval van vordering van een recht tot gebruik van een roerende zaak wordt de waarde van het gevorderde recht vastgesteld:

a. indien de zaak bij de vordering verhuurd was, dan wel indien zij door een rechthebbende op schadeloosstelling pleegt te worden verhuurd: op de netto huurprijs, waartegen de zaak verhuurd was onderscheidenlijk door die rechthebbende pleegt te worden verhuurd, berekend over de duur van het recht tot gebruik;

b. indien de zaak niet wordt verhuurd, doch soortgelijke zaken ter plaatse of in het gebied, waar de zaak zich bij de vordering bevond, wel plegen te worden verhuurd: op het gemiddelde van de gangbare netto huurprijzen, waartegen soortgelijke zaken in de onmiddellijk aan de vordering voorafgegane tijdsruimte van twee weken aldaar voor gebruik hier te lande zijn verhuurd of, indien in die tijdsruimte aldaar geen zodanige verhuur heeft plaatsgehad, zijn te huur aangeboden, berekend over de duur van het recht tot gebruik;

c. in andere gevallen: op een bedrag, bestaande uit

1. een bedrag, over de duur van het recht tot gebruik berekend naar 6 % 's jaars van de waarde der zaak, bedoeld in artikel 3, tweede lid, en

2. een vergoeding voor de waardevermindering van de zaak, die bij normaal gebruik tijdens die duur ontstaat.

Artikel 6. 1. Een met toepassing van artikel 4 of 5 vastgestelde schadeloosstelling wordt vermeerderd met een vergoeding voor een als gevolg van het gebruik van de zaak ontstane meer dan normale waardevermindering daarvan.

2. In dat geval wordt de schadeloosstelling doorbetaald over de tijd, welke redelijkerwijs nodig is voor het herstel van bedoelde waardevermindering, voor zover dit plaatsvindt en dientengevolge het gebruik van de zaak wordt belemmerd.

Artikel 7. Op een met toepassing van artikel 4 of 5 vastgestelde schadeloosstelling wordt in mindering gebracht de waardevermeerdering van de zaak, welke is ontstaan als gevolg van het gebruik daarvan en ten goede komt aan degene, die op die schadeloosstelling recht heeft.

Artikel 8. Indien een rechthebbende op schadeloosstelling een mogelijkheid, die hij redelijkerwijs heeft gehad om de schade te beperken, niet heeft benut, wordt de schadeloosstelling verminderd met het bedrag, tot hetwelk beperking van de schade mogelijk ware geweest.

Artikel 9. 1. Onze Minister die een recht tot gebruik van een zaak ten behoeve van de Staat heeft gevorderd verleent aan degene, die deswege op schadeloosstelling recht heeft, op diens verzoek per kalenderkwartaal een voorschot.

2. Onze Minister die een recht tot gebruik van een zaak ten behoeve van een ander dan de Staat heeft gevorderd verleent, indien deze ander niet bereid is aan een rechthebbende op schadeloosstelling een voorschot te verlenen, aan deze laatste op diens verzoek per kalenderkwartaal een voorschot.

3. Bij het vaststellen van het bedrag van het voorschot wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het bedrag, dat naar verwachting met toepassing van de voorgaande artikelen na afloop van het gebruik zou moeten worden uitbetaald.

4. Het voorschot wordt aan de rechthebbende terstond tegen kwitantie uitbetaald. Kan de uitbetaling niet terstond geschieden, dan wordt aan de rechthebbende een door of namens Onze betrokken Minister ondertekend bewijs afgegeven, vermeldende:

a. Onze Minister die het recht tot gebruik heeft gevorderd;

- b. degene te wiens behoeve dat recht is gevorderd;
- c. een omschrijving van de inhoud van het gevorderde recht;
- d. naam, voornamen, woonplaats en hoedanigheid als zodanig van de op schadeloosstelling rechthebbende;
- e. het bedrag van het voorschot;
- f. degene die het voorschot zal uitbetalen.

Artikel 10. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het *Staatsblad*, waarin het wordt geplaatst.

Onze Ministers van Economische Zaken, van Justitie en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met de daarbij behorende nota van toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

Soestdijk, 18 mei 1966.

JULIANA.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

J. A. BAKKER.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

De Minister van Financiën,

A. VONDELING.

Uitgegeven de eenentwintigste juni 1966.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

NOTA VAN TOELICHTING

Artikel 15, tweede lid, van de Vorderingswet 1962 bepaalt, dat de schadeloosstelling, welke door degene te wiens behoeve een vordering is geschied moet worden betaald in geval het eigendomsrecht op een zaak is gevorderd, vastgesteld wordt met overeenkomstige toepassing, voor zover mogelijk, van de artikelen 40—49 van de Onteigeningswet en, ingeval het een roerende zaak betreft, tevens overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur daaromtrent te stellen aanvullende regelen.

Genoemd artikellid bepaalt voorts, dat die schadeloosstelling, in geval een recht tot gebruik van een zaak is gevorderd, vastgesteld wordt overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur daaromtrent te stellen regelen.

Het onderhavige ontwerp-besluit houdt vorenbedoelde regelen in. Zij treden in de plaats van die, welke vervat waren in het ter uitvoering van artikel 9 van het Algemeen Vorderingsbesluit 1940 vastgestelde Koninklijk besluit van 26 januari 1959 (*Stb.* 29), hetwelk regelen inhield betreffende de schadeloosstelling in geval van krachtens het Algemeen Vorderingsbesluit 1940 gedane vorderingen en dat tezamen met dat besluit is komen te vervallen bij het in werking treden van de Vorderingswet 1962.

In artikel 1 is het totaal aangegeven van de schadeloosstelling, die aan de verschillende op schadeloosstelling recht hebbenden gezamenlijk toekomt.

Op de in het eerste lid bedoelde waarde van de zaak en op de in het tweede lid bedoelde waarde van het gevorderde recht hebben aanspraak de eigenaar van de bij de vordering betrokken zaak of, indien ten aanzien van die zaak er meer zake-

lijk gerechtigden zijn, die zakelijk gerechtigden gezamenlijk. Hetzelfde geldt voor degenen, die op de zaak executoriaal beslag hebben gelegd, alsmede voor de huurkoper en — indien de zaak tot zekerheid in eigendom is overgedragen — de houder.

Alle hierboven genoemde gerechtigden hebben bovendien nog recht op vergoeding van de door hen door de vordering geleden bijkomende schade.

De overige in het eerste lid van artikel 15 van de Vorderingswet genoemde rechthebbenden, de huurder en de pachter, hebben uitsluitend recht op de door hen door de vordering geleden bijkomende schade.

Deze beginselen gelden bij de toepassing van de artikelen 40—49 van de Onteigeningswet. Aangezien deze artikelen, zoals hiervoor al is vermeld, reeds ingevolge de Vorderingswet 1962 van overeenkomstige toepassing zijn op de vorderingen van eigendomsrecht, behoeft te dezen, voor wat die vorderingen betreft, geen nadere regeling te worden getroffen. Wel is een dergelijke regeling nodig ten aanzien van vorderingen van het recht tot gebruik. Hierin voorziet het derde lid van artikel 1 van het ontwerp-besluit.

Het zou naar de mening van de ondergetekenden te ver gaan, indien degenen, die recht hebben op schadeloosstelling, bij hun aanspraken voordelen in rekening zouden kunnen brengen, die hun ten deel zouden hebben kunnen vallen als gevolg van de buitengewone omstandigheden, waaronder de Vorderingswet 1962 ten uitvoer wordt gelegd.

Vooreerst dient derhalve, indien van overheidswege prijsvoorschriften zijn gegeven, welke bij het leveren van zaken in

acht genomen moeten worden, met zodanige voorschriften ook rekening te worden gehouden bij de vaststelling van de schadeloosstelling voor de vordering van dergelijke zaken. Hierin voorziet het eerste lid van artikel 2.

Ook in ander opzicht dienen bij de vaststelling van de schadeloosstelling buiten beschouwing te blijven de voordelen welke in het algemeen voortvloeien uit de buitengewone omstandigheden, die tot toepassing van de Vorderingswet 1962 aanleiding hebben gegeven, dan wel een gevolg zijn van deze wets-toepassing. Men denke in dit verband aan voordelen, welke een ondernemer heeft verkregen door een stijging van de bezettingsgraad van zijn bedrijfsmiddelen, welke een gevolg is van de omstandigheid, dat niet langer gebruik kan worden gemaakt van zich in het buitenland bevindende soortgelijke bedrijfsmiddelen of van het feit, dat soortgelijke bedrijfsmiddelen van andere ondernemers reeds zijn gevorderd. Een dienovereenkomstige voorziening is in het tweede lid van artikel 2 opgenomen.

Bij de in artikel 3 vervatte regelen betreffende de schadeloosstelling in geval van vordering van het eigendomsrecht op een roerende zaak is rekening gehouden met de verschillende gevallen die zich te dezen kunnen voordoen. Het maakt, voor wat het bepalen van het bedrag der schadeloosstelling betreft, uiteraard verschil uit, of de gevorderde zaak behoort tot de voorraad van een handels- of een industriële onderneming, dan wel of zij bijvoorbeeld dient voor de uitoefening van een bedrijf of beroep of door een particulier wordt gebruikt. In het eerste geval dient mede rekening te worden gehouden met gedeerde winst; in de laatste gevallen dient op de aanschafsprijs een afschrijving te worden toegepast, indien de zaak wegens technische of economische veroudering in waarde verminderd is.

Tenslotte is in het derde lid een voorziening getroffen voor het geval met betrekking tot het verschaffen van de feitelijke macht over de gevorderde zaak verplichtingen worden opgelegd, afwijkend van die, welke bij de levering van een soortgelijk goed volgens algemeen gebruik op de verkoper rusten. Te denken valt in dit verband aan het geval, dat uit een krachtens artikel 6 van de Vorderingswet 1962 opgelegde verplichting voor de eigenaar de noodzaak voortvloeit, de zaak op een ongebruikelijk uur of een afgelegen plaats af te leveren, hetgeen bijzondere kosten met zich zou kunnen brengen.

In artikel 4, eerste lid, is, voor wat de bepaling van de huurwaarde betreft, gelet op de in artikel 86, eerste lid, van het Inkwartieringsbesluit (*Stb.* 1953, 342) vervatte regeling. In het tweede lid van eerstgenoemd artikel is een bepaling opgenomen naar analogie van die, vervat in het tweede lid van bedoeld artikel 86.

In artikel 5 is onderscheid gemaakt tussen gevallen, waarin de zaak bij de vordering verhuurd was of door een op schadeloosstelling recht hebbende pleegt te worden verhuurd, gevallen waarin de zaak niet wordt verhuurd doch soortgelijke zaken ter plaatse of in het gebied, waar de zaak zich bij de vordering bevond, wél plegen te worden verhuurd, en andere gevallen, bijvoorbeeld die waarin de zaak voor de uitoefening van het bedrijf of het beroep van de op schadeloosstelling recht hebbende of voor diens particuliere doeleinden wordt bezigd. Voor laatstbedoelde gevallen achten de ondergetekenden, naast een vergoeding voor de waardevermindering van de zaak bij normaal gebruik, een forfaitaire vergoeding, berekend naar een percentage van de vervangingswaarde der zaak, nadat deze eventueel verminderd is met een redelijk bedrag voor waardevermindering wegens veroudering, op haar plaats.

Artikel 6, tweede lid, houdt een bepaling in overeenkomende met die, vervat in artikel 87, tweede lid, van het Inkwartieringsbesluit. Een soortgelijke regeling is opgenomen in artikel 6, tweede lid, van het Koninklijk besluit van 8 mei 1959 (*Stb.* 287), houdende regelen betreffende de schadeloosstelling bedoeld in artikel 5 van de wet van 10 juli 1952 (*Stb.* 407) ter verzekering van het beschikbaar blijven van goederen voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden.

Artikel 8 bevat een bepaling van dezelfde strekking als die, vervat in artikel 11 van hogerbedoeld Koninklijk besluit van 8 mei 1959 (*Stb.* 287). Ook artikel 83, derde lid, van het Inkwartieringsbesluit houdt een analoge bepaling in, zij het dat deze niet imperatief is.

Tenslotte is in artikel 9 de mogelijkheid geopend, voorschotten aan een op schadeloosstelling recht hebbende te verlenen. Hierbij is over het algemeen de regeling gevolgd die daaromtrent is opgenomen in artikel 5 van meerbedoeld Koninklijk besluit van 8 mei 1959 (*Stb.* 287).

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

J. A. BAKKER.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

De Minister van Financiën,

A. VONDELING.